

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 9 – 10 listopada 2012 r. na kierunku *zarządzanie* prowadzonym w ramach obszaru nauk ekonomicznych realizowanych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Zarządzania i Logistyki Wyższej Szkoły Logistyki w Poznaniu

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Tadeusz Kufel - ekspert PKA
- dr hab. Wojciech Downar – ekspert PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
- Piotr Stach– ekspert PKA

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Zarządzania i Logistyki Wyższej Szkoły Logistyki w Poznaniu na kierunku *zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2012/2013. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi. Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2007 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 211/2007 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 kwietnia 2007 r.).

Aktualna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie: przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, a także przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

1.1).

Uczelnia rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na specjalności *logistyka* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2001 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych. Decyzją z dnia 10 września 2004 r. Minister Edukacji Narodowej i Sportu dokonał przyporządkowania specjalności do ocenianego kierunku studiów. Decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 lipca 2005 r. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku studiów.

Wyższa Szkoła Logistyki w Poznaniu w ramach Wydziału Zarządzania i Logistyki kształci na kierunku "zarządzanie" na studiach I oraz II stopnia w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych o profilu ogólnoakademickim. Na studiach stacjonarnych studiuje 67 studentów (na I i II stopniu łącznie), natomiast na niestacjonarnych 1027.

Misja oraz założenia strategii Uczelni i Wydziału określone są w dokumencie "Strategia rozwoju Wyższej Szkoły Logistyki na lata 2012-2016 z perspektywą do 2021 roku" zatwierdzonym Uchwałą Senatu nr 7/2011/2012 z dnia 21 grudnia 2011 r.

Główne założenia koncepcji kształcenia na kierunku "zarządzanie" koncentrują się na ścisłej współpracy z podmiotami gospodarczymi, interdyscyplinarności oferowanej wiedzy i na przygotowaniu absolwenta do kariery zawodowej. Elementem koncepcji kształcenia jest również powiązanie oferty kształcenia na kierunku „zarządzanie” z innymi kierunkami na studiach I stopnia (głównie z kierunkiem „logistyka”). Profil kształcenia Uczelni jest zorientowany na zagadnienia zarządzania logistycznego oraz ekonomiki transportu. Uczelnia daje możliwość swoim absolwentom kierunków „logistyka” i „ekonomia” I stopnia, dalszego kształcenia na specjalnościach na II stopniu „zarządzania”, które pozwalają na kontynuowanie i rozszerzenie zdobytych kompetencji zawodowych.

Silny związek Uczelni z praktyką gospodarczą, kształcenie w sposób interdyscyplinarny, szczególnie łączący obszary zarządzania i logistyki oraz właściwie skonstruowana oferta kształcenia na studiach I i II stopnia pozwalają stwierdzić, że przyjęta koncepcja kształcenia ma swoje odzwierciedlenie w misji WSL, w której podkreśla się, że zadaniem Uczelni jest przygotowanie studentów do kariery zawodowej. Można stwierdzić, że założona koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest ściśle powiązana z misją Uczelni, a tym samym z misją Wydziału (Uczelnia posiada jeden Wydział).

Oferta kształcenia Wydziału na kierunku "zarządzanie" na poziomie studiów I stopnia obejmuje cztery specjalności „Inwestycje i nieruchomości logistyczne” „Zarządzanie logistyką w małych i średnich przedsiębiorstwach”, „Zarządzanie jakością” oraz „Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy”. Na studiach II stopnia oferta obejmuje również cztery specjalności: „Logistyka przedsiębiorstw”, „Menedżer logistyki”, „Zarządzanie nieruchomościami” oraz „Rachunkowość i zarządzanie finansami przedsiębiorstw”. Cechą wyróżniającą ofertę kształcenia, podkreślaną w opisie specjalności dla kandydatów, jest jej ścisły związek z praktyką gospodarczą, w szczególności z przyszłymi pracodawcami czyli przedsiębiorstwami transportowo – spedycyjno - logistycznymi (TSL). Wydział utrzymuje szerokie kontakty z potencjalnymi pracodawcami, co pozwala na bieżąco zbierać informacje od pracodawców i ewentualnie modyfikować ofertę kształcenia.

1.2).

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Senatu, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Senat

Senat Uczelni Uchwałą Nr 28/2011/2012 z dnia 12 lipca 2012 r. zatwierdził kierunkowe efekty kształcenia na kierunku *zarządzanie*. W procesie tworzenia kierunku brali udział zewnątrzni interesariusze.

W opracowaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia na kierunku "zarządzanie" biorą udział interesariusze wewnętrzni, począwszy od Władz Uczelni, Wydziału i kierowników Katedr po przedstawicieli poszczególnych grup pracowniczych i studentów w Senacie. Ponadto w Uczelni powołany jest Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz

Koordynatorzy Katedr, którzy bezpośrednio związani są z rozwojem wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia. Udział studentów w realizacji procesu kształcenia zaznacza się również poprzez systematycznie przeprowadzane ankiety wśród studentów.

Uczelnia zbudowała szereg relacji z interesariuszami zewnętrznymi. Relacje z wieloma interesariuszami zewnętrznymi są sformalizowane w postaci podpisanych umów. Są to umowy o współpracy z krajowymi i zagranicznymi instytucjami naukowymi, izbami branżowymi i stowarzyszeniami gospodarczymi oraz przedsiębiorstwami. Zakres podpisanych umów i stosowanych form współpracy obejmuje m.in.: możliwości odbycia praktyki przez studenta, wizytę w przedsiębiorstwie w celach dydaktycznych, prowadzenie zajęć przez praktyków, pomoc studentom w wyborze tematu pracy dyplomowej i w zbieraniu materiałów, itp.. Wśród partnerów Wyższej Szkoły Logistyki znajdują się takie podmioty jak: Grupa Raben, DHL Express, Dachser, Panopa Logistik Polska, Kuehne + Nagel, Prologis, STILL, Pekaes, Gefco, Mandersloot, Polzug, Ponetex, Promag, SKK Systemy Kodów Kreskowych, Timocom, Agrobex, BCC, BCS Polska, Gold Drop, Logisys, PC Guard, Quantum Software i Wielkopolska Gildia Rolno-Ogrodnicza.

Na obecnym etapie Uczelnia monitoruje zakres i jakość dostosowania programu i efektów kształcenia do wymogów rynku pracy. Koncepcja kształcenia na kierunku „zarządzanie” konsultowana była m.in. z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu, Instytutem Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktury, Polskim Towarzystwem Ekonomicznym, Towarzystwem Naukowym Nieruchomości oraz następującymi krajowymi stowarzyszeniami gospodarczymi: Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Polska Izba Eksporterów, Importerów i Kooperacji, Wielkopolski Klub Kapitału oraz Wielkopolskie Stowarzyszenie Rzeczoznawców Majątkowych.

W ramach współpracy z interesariuszami zewnętrznymi na uwagę zasługuje również współpraca Uczelni ze szkołami średnimi. Z Wyższą Szkołą Logistyki współpracuje ponad dwieście szkół ponadgimnazjalnych kształcących w zawodach technik logistyk i technik spedytor z terenu całego kraju. W zakres współpracy ze szkołami średnimi wchodzi m.in. organizowanie corocznej konferencji dla nauczycieli kształcących w zawodach związanych z logistyką, która ma na celu poprawę jakości kształcenia logistycznego oraz organizowanie Ogólnopolskiej Olimpiady Logistycznej, przy współpracy z przedsiębiorstwami, skierowanej do uczniów szkół średnich.

Stosowane przez Uczelnię praktyki w zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi pozwalają stwierdzić, że interesariusze mają znaczący wpływ na ustalanie koncepcji kształcenia oraz przygotowanie celów i efektów kształcenia zgodnie z oczekiwaniami pracodawców branży TSL. Stały kontakt Uczelni z przedsiębiorstwami pozwala stwierdzić, że zbierane są systematycznie informacje o przygotowaniu absolwentów do pracy, co ma również wpływ na ofertę kształcenia.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: wyróżniająca

1.1) Koncepcja kształcenia na kierunku "zarządzanie" opiera się na wykorzystaniu silnych stron Uczelni jakimi są: ścisła i stała współpraca z gospodarczymi partnerami z kraju i zagranicy, interdyscyplinarność oferowanej wiedzy i koncentracja na przygotowaniu absolwenta do kariery zawodowej. Założenia te mają odzwierciedlenie w misji Uczelni i w oparciu o nie budowana jest oferta kształcenia.

1.2) Wydział ma procedury, które zapewniają zaangażowanie interesariuszy wewnętrznych w budowanie dobrej oferty kształcenia. Rozwiniętą jest współpraca z interesariuszami zewnętrznymi. Wydział współpracuje z wieloma instytucjami naukowymi, organizacjami branżowymi i wiodącymi przedsiębiorstwami branży TSL.

Dzięki podpisanym umowom Wydział ma możliwość konsultowania programów kształcenia, organizowania praktyk w przedsiębiorstwach, zbierania informacji zwrotnej o ofercie kształcenia, co w konsekwencji prowadzi do lepszego przygotowania absolwenta do radzenia sobie na rynku pracy.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1).

Zgodnie z warunkiem określonym w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, efekty kształcenia zostały określone przez senat Uczelni. Senat WSL podjął Uchwałę nr 28/2011/2012 z dnia 12 lipca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dla kierunku „zarządzanie”.

Dla studiów I stopnia sformułowanych jest 37 efektów kierunkowych z zachowaniem ich struktury (wiedza - 19, umiejętności - 11 oraz kompetencje społeczne - 7). Dla studiów II stopnia sformulowano 33 efekty (wiedza 15, umiejętności 11 oraz kompetencje społeczne 7). Zakładane efekty kształcenia są takie same dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. W opisie zakładanych efektów kształcenia znajduje się tabela odniesień efektów kierunkowych do obszarowych. Kierunkowe efekty kształcenia są odniesione do efektów obszarowych i są sformułowane w taki sposób, że stanowią ich uszczegółowienie. Każdy z efektów obszarowych jest realizowany przez co najmniej jeden efekt kierunkowy.

Efekty dla kierunku "zarządzanie" są sformułowane w sposób ogólny, bez określania efektów szczegółowych dla specjalności. Takie sformułowanie efektów kształcenia zapewnia, że każdy ze studentów niezależnie od studiowanej specjalności, zrealizuje wszystkie efekty kształcenia. Sformułowane efekty są na tyle jednoznaczne, że dobrze odzwierciedlają realizowaną koncepcję kształcenia (m.in. podkreślają interdyscyplinarność przekazywanej wiedzy, związek z praktyką gospodarczą, przygotowanie absolwenta do rynku pracy). We właściwy sposób zróżnicowane są efekty na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia. Sformułowane efekty kierunkowe są zgodne z określonym opisem efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych (Załącznik nr 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego) i wyraźnie mieszczą się w dziedzinie nauk ekonomicznych, w takich dyscyplinach jak nauki o zarządzaniu jako dyscyplinie podstawowej oraz wspomagającej jak ekonomia a także nawiązują do nauk prawnych.

Program kształcenia dla studentów 2 i 3 roku prowadzony jest w oparciu o standardy kształcenia, które obowiązywały w chwili rozpoczęcia danego toku studiów. Cele i efekty kształcenia dla tych programów zostały sformułowane w charakterystyce sylwetki absolwenta kierunku oraz poszczególnych specjalności, znajdującej się w ofercie kształcenia. Są one zgodne ze standardami „zarządzanie”.

Wydział przyporządkował kierunek „zarządzanie” do obszaru nauk społecznych oraz wskazał dziedzinę nauk ekonomicznych w dyscyplinach: ekonomia i nauki o zarządzaniu, do której odnoszą się kierunkowe efekty kształcenia.

Cele oraz szczegółowe efekty kształcenia określone są w „Karcie opisu modułu kształcenia”. Dla każdego modułu (przedmiotu) zostały sformułowane na ogół 2-4 cele oraz średnio po 3 efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W karcie

opisu modułu kształcenia określone są treści programowe ze wskazaniem celów i efektów jakie te treści realizują.

Dla większości przedmiotów istnieje merytoryczny związek pomiędzy efektami sformułowanymi dla przedmiotu oraz dla kierunku, zachowany jest ich stopień szczegółowości i hierarchia. Wyjątkiem są przedmioty, dla których efekty modułowe sformułowano w dosłownym brzmieniu jak efekty kierunkowe (np. „Badania marketingowe”, „Doskonalenie jakości”, „Infrastruktura logistyczna”, „Logistyka miejska”, itd.). W tych przypadkach efekty modułowe wymagają uszczegółowienia, ponieważ obecne ich ujęcie nie uwzględnia merytorycznej specyfiki danego przedmiotu (np. w efektach przedmiotu „Inwestowanie w nieruchomości” nie ma sformułowań, które bezpośrednio pozwalałyby na stwierdzenie, że student zdobędzie wiedzę z zakresu inwestowania).

W pozostałych przypadkach można stwierdzić, że student, który zaliczył dany przedmiot, osiągnął efekty sformułowane dla tego przedmiotu i w konsekwencji zrealizował odpowiadające danemu przedmiotowi i wskazane w karcie opisu modułu, efekty kierunkowe. Dla praktyki jako modułu kształcenia jest sporządzona karta opisu modułu, ze wskazaniem szczegółowych efektów kształcenia, odpowiadających efektom kierunkowym. Efekty te sformułowano w sposób bardzo trafny, z podkreśleniem wiedzy, umiejętności i kompetencji dotyczących m.in. więzi społecznych w organizacji, obserwacji środowiska pracy, odpowiedzialności za powierzone zadania, itp.

Dla roku 2 i 3 Wydział opracował sylabusy sporządzone według nowego wzoru karty opisu modułu kształcenia. Cele i efekty dla poszczególnych przedmiotów sformułowane są w karcie opisu modułu, według zasad zgodnych z KRK. W kartach opisu modułów dla przedmiotów należących do treści kształcenia podstawowego i kierunkowego, zostały wykorzystane sformułowane w standardzie efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje (Załącznik 116 do rozporządzenia MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki). Powyższa ocena dotyczy zarówno studiów I, jak i II stopnia.

Opis kierunkowych efektów kształcenia, opracowywanych według nowych zasad stanowi załącznik do uchwały Senatu, która jest dostępna, ale do tej pory nie publikowana. Żaden inny sposób publikowania efektów kształcenia nie jest, jak dotąd, stosowany. Efekty kształcenia, które są ujęte w opisie poszczególnych specjalności są publikowane w ofercie kształcenia (m.in. na stronie internetowej jako informacja dla kandydatów na studia oraz w systemie WSL-online w zakładce „Specjalności”, dostępnej po zalogowaniu).

Studenci mają zapewniony dostęp do założonych efektów kształcenia zawartych w kartach opisów przedmiotów (sylabusach) za pośrednictwem internetowej platformy informacyjnej WSL. Z relacji przedstawicieli studentów wynika także, że prowadzący zajęcia informują na pierwszych zajęciach o treściach przedmiotów, w tym o zakładanych efektach kształcenia. Zdaniem studentów jest to wystarczająca forma dostępności.

2.2)..

Efekty kierunkowe, zarówno dla studiów I jak i II stopnia sformułowane są w sposób ogólny, ale zrozumiały i komunikatywny. Związane są one merytorycznie z odpowiadającymi im efektami obszarowymi z obszaru nauk społecznych. Nazwa ocenianego kierunku studiów jest adekwatna do określonych przez Senat efektów kształcenia. Wydział nie określił osobno szczegółowych efektów dla specjalności, ale efekty kierunkowe są sformułowane tak, że każdy student kierunku, niezależnie od specjalności, osiągnie wszystkie efekty kierunkowe.

Efekty przedmiotowe dla 2 i 3 roku na I i 2 na II stopniu, sformułowane są w sposób prawidłowy i pozwalają na ich weryfikację. Efekty kierunkowe, zarówno dla I jak i II

stopnia, są odpowiednio sformułowane pod względem stopnia szczegółowości i wzajemnych relacji, nie budzą wątpliwości językowych i merytorycznych. Natomiast efekty przedmiotowe, we wskazanym powyżej zakresie, wymagają uszczegółowienia i uwzględnienia specyfiki danego przedmiotu (modułu).

Z relacji studentów (także przedstawicieli Samorządu) wynika, iż ich zdaniem zakładane efekty kształcenia są zrozumiałe oraz adekwatne do tego, czym zajmują się na zajęciach.

2.3).

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. np. protokoły egzaminacyjne jest prowadzona prawidłowo.

Natomiast karty okresowych osiągnięć studenta oraz suplementy i dyplomy zawierają pewne uchybienia. W kartach okresowych osiągnięć studenta przy zaliczeniu semestru/roku wskazane byłoby opatrzenie podpisu dziekana jego imienną pieczętą. W dyplomach oraz suplementach nadal niewłaściwie wpisywana jest nazwa uczelni (Wyższa Szkoła Logistyki zamiast Wyższa Szkoła Logistyki z siedzibą w Poznaniu - tak jak brzmi jej oficjalna nazwa). Ponadto w suplementach w pkt. IV ust. 2 Standardy kształcenia – wskazane byłoby wpisanie pełnej metryczki prawnej rozporządzenie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki ([Dz. U. Nr 164, poz. 1166](#), z późn. zm.). W pkt. IV ust. 3 tego suplementu przy poszczególnych semestrach nadal nie uzupełniono wpisu o rok akademicki oraz informacji na temat pracy dyplomowej, tj. jej tytułu oraz oceny. *Zwraca się uwagę na fakt, iż aktualna nazwa rejestru uczelni, to rejestr uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych, a zatem w suplementach powinna znajdować się właściwa nazwa tego rejestru.*

System weryfikacji zakładanych efektów kształcenia opiera się na sformułowanych efektach przedmiotowych oraz doborze metod weryfikacji tych efektów. W kartach opisu modułu kształcenia, określone są metody weryfikacji założonych efektów kształcenia, z oznaczeniem, która metoda realizuje konkretny efekt. W karcie opisu znajduje się część „Opis sposobu sprawdzenia osiągnięcia efektów kształcenia”, w której określone jest w jaki sposób weryfikowany jest konkretny efekt przedmiotowy. Opis sposobu weryfikacji obejmuje wszystkie kategorie kształcenia. Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych został przeanalizowany m.in. na etapie realizacji procesu kształcenia, w tym procesie dyplomowania.

W celu oceny możliwości weryfikacji efektów kształcenia Zespół Oceniający przeanalizował prace śródsemestralne, zaliczeniowe oraz egzaminacyjne z ostatniego, pełnego semestru na kierunku „zarządzanie”. Na podstawie kilkunastu wybranych prac, spośród przedstawionych przez Wydział, można stwierdzić, że dominującą metodą przeprowadzania zaliczeń i egzaminów jest forma pisemna w postaci testów, pytań opisowych lub zadań. Z przedmiotu "Gospodarka zapasami i gospodarka magazynowa" przygotowany został arkusz egzaminacyjny, zawierający pytania i zadania. Arkusz jest dobrze opisany przez prowadzącego, nanoszone są uwagi. Podobną metodę zastosowano na przedmiocie "Zarządzanie produkcją". Studenci mieli do rozwiązania 4 zadania. Prace są opisane przez prowadzącego. Przykładem zaliczeniowej pracy projektowej są prace z "Zarządzanie projektami". Również w tym przypadku prace projektowe są dobrze opisane, obiektywnie ocenione w zależności od poziomu pracy, zaznaczane są uwagi prowadzącego. Dobrym przykładem weryfikacji efektów kształcenia są prace projektowe z przedmiotu „Handel elektroniczny”. Projekty opracowane przez studentów są interesujące (np. założenie

sklepu internetowego), na dobrym poziomie merytorycznym. W przypadku przedmiotu "Prognozowanie i symulacje" projekt zaliczeniowy nie zawierał jakiegokolwiek opisu prowadzącego.

Zdecydowana większość przeanalizowanych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych stanowi dobry przykład dokumentowania i archiwizacji efektów kształcenia. Na wysoką ocenę zasługuje dobry poziom prac projektowych. Sposób oceniania można uznać za obiektywny, oceny z prac są zróżnicowane i adekwatne do ich poziomu. Dopracowania wymaga ogólny opis archiwizowanych prac (w niektórych przypadkach brak było informacji o tym czy jest to egzamin czy zaliczenie, daty, roku akademickiego, poziomu kształcenia, itp.). Wydział archiwizuje prace egzaminacyjne/zaliczeniowe, w związku z czym istnieje możliwość monitorowania i weryfikowania osiągnięć studenta w tym elemencie procesu kształcenia.

Narzędziem systemu kształcenia potwierdzającym osiągnięcie założonych efektów jest analiza tematyki prac dyplomowych i ich zgodność z celami i efektami sformułowanymi dla kierunku. W zdecydowanej większości prace dyplomowe odpowiadają tematyce kierunku "zarządzanie" oraz treściom studiowanych specjalności. Spośród wszystkich analizowanych tematów prac kilka z nich może budzić wątpliwości, z punktu widzenia zgodności z efektami kształcenia dla kierunku "zarządzanie" (np. "Rola komornika na rynku nieruchomości", "Wymogi prawne w umowach o roboty budowlane").

Na wysoką ocenę zasługuje fakt, iż jedna z prac została napisana w języku niemieckim. Niektóre z prac licencjackich napisane były przez dwie osoby (np. "Zmiany w przestrzeni miasta na przykładzie infrastruktury sportowo - rekreacyjnej aglomeracji Poznania"), jednak bez określenia udziału poszczególnych osób lub oznaczenia autorstwa poszczególnych części pracy.

Na końcowym etapie procesu kształcenia sposób weryfikacji efektów można ocenić na podstawie przebiegu procesu i ustalonych zasad dyplomowania. Zasady dyplomowania określone są w Regulaminu studiów w rozdziałach 9 (Praca dyplomowa), 10 (Egzamin dyplomowy) oraz 11 (Ukończenie studiów). Ponadto wymogi regulaminowe, merytoryczne i edytorskie stawiane pracom dyplomowym reguluje Zarządzenie nr 01/R/2010/2011 Rektora WSL z dnia 11 stycznia 2011 roku. Regulamin studiów w sposób stosunkowo szczegółowy reguluje zasady dyplomowania. W Regulaminie określone są m.in. zasady pisania prac w języku obcym, zasady powoływania składu komisji egzaminu dyplomowego, tryb przeprowadzania egzaminu dyplomowego, zasady wystawiania oceny końcowej, itp.. W związku z tym, że wśród obronionych prac zdarzały się również prace pisane przez dwie osoby, należałoby również w tym zakresie ustalić zasady oceny wkładu poszczególnych osób w pisanie pracy.

Na egzaminie dyplomowym student odpowiada na trzy pytania: jedno, z kierunku "zarządzanie", losowane z udostępnionego studentom zestawu (20 pytań) oraz dwa pytania: od promotora i recenzenta. Pytania kierunkowe są dobrane w sposób właściwy, obejmując szeroki zakres zagadnień ekonomicznych, zarządczych oraz logistycznych (pytania w dużej mierze odpowiadają treściom kształcenia w module podstawowym i kierunkowym).

Na I stopniu do prowadzenia seminarium wyznaczonych jest 11 promotorów (w tym trzech profesorów). Na II stopniu jest 23 promotorów, w tym 10 profesorów. Obsadę seminarium dyplomowego na kierunku „zarządzanie” na semestr zimowy 2012/2013 należy uznać za prawidłową. Podkreślenia wymaga wysoka reprezentacja profesorów prowadzących seminarium na studiach II stopnia.

Podsumowując ocenę losowo wybranych prac dyplomowych można stwierdzić, że występuje wyraźna różnica pomiędzy pracami licencjackimi i magisterskimi. Prace licencjackie są przeciętne, na ogół zbyt opisowe. Dobry poziom prezentują oceniane prace magisterskie. Wiele z wylosowanych prac ma stosunkowo duży poziom praktyczności. W

przypadku prac licencjackich pisanych wspólnie, konieczne jest określenie autorstwa poszczególnych części przez każdego ze studentów.

Proces dyplomowania stosowany na Wydziale, biorąc pod uwagę tematykę i poziom prac, zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego (również treść zadawanych pytań) oraz obsadę seminarium pozwala na weryfikację założonych efektów kształcenia. Na wysoką ocenę zasługuje fakt, że na posiedzeniach Senatu przygotowywanych jest wiele szczegółowych informacji i analiz, m.in. cykliczna "Informacja o efektach merytorycznej i formalnej kontroli prac dyplomowych i magisterskich".

Ogólne wymagania dotyczące trybu zaliczeń i formułowanych ocen są zawarte w Rozdziale 4 Regulaminu Studiów (Tryb zaliczania semestrów. Nieobecności, system ocen, sprawdziany wiedzy). Uczelnia określiła zasady w sposób dosyć szczegółowy, m.in.: zasady postępowania w przypadku nieusprawiedliwionych nieobecności na zajęciach, skalę ocen, zasady odbywania sprawdzianów, łącznie z określeniem prawa studenta do uzasadnienia otrzymanej oceny. W regulaminie studiów nie ma przewidzianej oceny celującej (6,0) a jest ona wystawiana z zaliczeń, egzaminów i prac dyplomowych. W regulaminie studiów również przyjęte są zasady stosowane przy ustalaniu wyniku ukończenia studiów - jest to standardowa formuła uwzględniająca średnią ze studiów (0,5), ocenę z pracy (0,25) oraz ocenę z egzaminu dyplomowego (0,25).

Wydział prowadzi kształcenie z wykorzystaniem platformy e-learningowej Moodle. Wydział ma rozwinięty system prowadzenia zajęć metodą blended-learning. Zasady prowadzenia przedmiotów w systemie e-learningu są sformalizowane. Na Wydziale istnieją wytyczne realizacji programu kształcenia w ramach planu studiów dla kierunku "Zarządzanie", które określają ilość godzin e-learningowych w ramach modułu oraz łączną liczbę godzin w ramach e-learningu. Wydział posiada również "Konspekty realizacji modułu kształcenia z wykorzystaniem blended-learningu", które określają treści programowe objęte e-learningiem w ramach poszczególnych przedmiotów. Wymiar godzinowy zajęć prowadzonych na platformie e-learningowej jest różny, większy na studiach niestacjonarnych, ale na ogół nie przekracza 50% ogólnej liczby godzin z danego przedmiotu (wykłady). W niektórych przypadkach (zajęcia ćwiczeniowe) zakres e-learningu obejmuje nieco ponad 50% treści danego przedmiotu. W celu przygotowania do tej formy nauczania przeprowadzono szkolenia zarówno dla studentów, jak i wykładowców.

Ponadto Zarządzenie nr 18/R/2012 Rektora WSL z dnia 15 września 2012 r. w sprawie zasad pełnienia dyżurów przez pracowników dydaktycznych określa zakres bezpośrednich konsultacji (1 godzina w miesiącu na jeden moduł i dotyczy to pracowników, którzy mają przedmiot e-learningowy w danym semestrze). Zaliczenia oraz egzaminy odbywają się w formie tradycyjnej, w siedzibie Uczelni.

Istniejące zasady korzystania z platformy e-learningowej pozwalają na stwierdzenie, że Wydział jest w stanie zapewnić bieżącą kontrolę postępów w nauce oraz weryfikację efektów kształcenia dla przedmiotów prowadzonych w systemie e-learningowym.

Na I stopniu odsiew jest niewielki. Najwyższy jest w przypadku 1 roku studiów niestacjonarnych (10,6%). Na studiach II stopnia procent odsiewu jest niższy i wynosi odpowiednio dla 1 roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych 5,6% oraz 4,3%. Dominującą przyczyną odsiewu jest brak postępów w nauce a następnie rezygnacje oraz nieuregulowanie płatności za studia. Na pozostałych latach odsiew jest niski, ale nie wskazujący na istnienie niepożądanych zjawisk.

Uczelnia posiada dobrze rozwinięty system informacyjny, pozwalający na przekazywanie informacji studentom. Uczelnia korzysta z systemu WSL-online, który zawiera cały szereg informacji przekazywanych studentom. W zakresie systemu oceny efektów kształcenia student ma dostęp do podstawowych dokumentów w tym obszarze (m.in.

Regulamin studiów, zasady dyplomowania) oraz do kart opisu poszczególnych przedmiotów. Na uwagę zasługuje również fakt, że w Uczelni obowiązuje jako jedyny e-Indeks, który umożliwia, poprzez zalogowanie do indywidualnego konta, m.in. dostęp do informacji o otrzymywanych ocenach.

2.4).

Uczelnia podjęła działania, które mają na celu monitorowanie losów absolwentów. W szczególności opracowała system pozwalający na zbieranie danych o absolwentach opuszczających Uczelnię oraz plan badań telemarketingowych w 3 i 5 roku od ukończenia studiów. W Uczelni wprowadzono do karty obiegowej wpis Biura Praktyk i Karier Zawodowych, potwierdzający wypełnienie przez studenta ankiety. Badania absolwentów w 3 i 5 roku mają być przeprowadzone metodą telemarketingową, przez studentów. Ponadto na stronie internetowej Uczelni prowadzony jest Portal Absolwenta, poprzez który absolwenci mogą kontaktować się z Uczelnią (planowane jest forum dla absolwentów oraz możliwości uczestniczenia w Klubie Absolwenta). Uczelnia buduje system zachęt do kontaktu z Uczelnią poprzez ofertę specjalistycznego kształcenia, w tym studiów podyplomowych. Rozpoczęte prace i ich kierunek w tym zakresie należy ocenić pozytywnie.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

2.5).

W Raporcie Zespołu Oceniającego kierunek „zarządzanie” (ocena w dniach 17 – 18 stycznia 2007 r.) zawartych było kilka uwag mieszczących się w zakresie tego kryterium oceny. Uwagi te dotyczyły: braku sformułowanego celu pracy, zbyt opisowego charakteru prac oraz braku problemów badawczych. Ponadto literatura prac była bardzo uboga, w tym cytowanie źródeł internetowych. Wskazano również, że na obronie dyplomant odpowiadał na podobne pytania, dotyczące tego samego problemu (z logistyki).

Wiele z tych uwag zostało poprawionych, szczególnie jeśli chodzi o prace magisterskie. Prace licencjackie są na przeciętnym poziomie, na ogół opisowe. Zjawiskiem, na które należałoby zwrócić szczególną uwagę jest zbyt częste cytowanie źródeł internetowych, w przypadkach, gdy dane zagadnienie bardzo dobrze opisuje literatura książkowa. Stopień praktyczności prac można uznać, w większości przypadków, za właściwy. Na egzaminie dyplomowym w odniesieniu do wylosowanych prac pytania były zróżnicowane i nie budziły zastrzeżeń”. Dalszego doskonalenia wymaga system oceny jakości prac, szczególnie na studiach I stopnia.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: w pełni,

2.1) Efekty dla kierunku „zarządzanie” zarówno dla ścieżki wygasającej –standardowej jak i rozpoczętej w roku akademickim 2012/2013 są sformułowane w sposób właściwy. Każdy ze studentów niezależnie od studiowanej specjalności, może zrealizować wszystkie efekty kształcenia. Sformułowane efekty są na tyle jednoznaczne, że dobrze odzwierciedlają realizowaną koncepcję kształcenia. Niektóre z przedmiotów występujących w cyklu kształcenia rozpoczętego w roku 2012/2013 a więc zgodnym z KRK mają sformułowane efekty w identycznym sformułowaniu jak efekty kierunkowe. Tak sformułowane efekty wymagają modyfikacji, ponieważ efekty przedmiotowe powinny być uszczegółowieniem kierunkowych, z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu.

2.2) Efekty kierunkowe, zarówno dla I jak i II stopnia, są odpowiednio sformułowane pod względem stopnia szczegółowości i wzajemnych relacji, nie budzą wątpliwości językowych i merytorycznych. Natomiast efekty przedmiotowe, we wskazanym powyżej zakresie, wymagają uszczegółowienia i uwzględnienia specyfiki danego przedmiotu.

2.3) Proces dyplomowania stosowany na Wydziale, biorąc pod uwagę tematykę i poziom prac, zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego (również treść zadawanych pytań) oraz obsadę seminarium pozwala na weryfikację założonych efektów kształcenia. Monitorowania wymaga tematyka prac dyplomowych i ich zgodność z efektami / standardem kierunku „zarządzanie”. Istniejące zasady korzystania z platformy e-learningowej pozwalają na stwierdzenie, że Wydział jest w stanie zapewnić bieżącą kontrolę postępów w nauce oraz weryfikację efektów kształcenia dla przedmiotów prowadzonych w systemie blended-learning. Studenci mają dostęp do informacji na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia za pośrednictwem internetowej platformy informacyjnej WSL.

2.4) Wydział utrzymuje stałe kontakty z otoczeniem gospodarczym, poprzez co ma możliwość zbierania informacji zwrotnej o jakości kształcenia oraz o losach absolwentów. Uczelnia podjęła działania, które mają na celu monitorowanie losów absolwentów w sposób systemowy. Rozpoczęte prace i ich kierunek należy ocenić pozytywnie.

Kryterium 3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

3.1).

Program kształcenia dla pierwszego roku studiów I i II stopnia został opracowany zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji. Senat określił i uchwalił zakładane efekty kształcenia. Wydział posiada program studiów, w którym określone są: m.in. forma studiów, liczba semestrów i łączna liczba punktów ECTS w toku studiów. Wydział określi moduły kształcenia, które odpowiadają poszczególnym przedmiotom. Moduły opisane są również dla praktyk i zajęć seminaryjnych. W toku studiów I stopnia student uzyskuje 182 punkty ECTS, a w toku studiów II stopnia 90.

Program studiów I stopnia umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia obejmujący ponad 30 % ogólnej liczby punktów ECTS (przedmioty specjalnościowe, seminarium oraz język obcy obejmują 58 punktów ECTS). Również na studiach II stopnia student może wybrać moduły odpowiadające co najmniej 30% liczby punktów ECTS (przedmioty specjalnościowe odpowiadają 36 punktom ECTS).

Ponadto w programie studiów przewidziane są praktyki w wymiarze 240 h (6 tygodni) dla I stopnia oraz w wymiarze 320 h (8 tygodni) dla studentów studiów II stopnia.

Program kształcenia dla studentów 2 i 3 roku studiów I stopnia oraz 2 roku studiów II stopnia prowadzony jest w oparciu o standardy kształcenia, które obowiązywały w chwili rozpoczęcia danego toku studiów. Plan studiów stacjonarnych I stopnia dla każdej ze specjalności przewiduje 6 semestrów. Łączna liczba godzin w toku studiów wynosi 2.013, a dla specjalności „Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy” 2.078. Specjalności tej łącznie przypisano 200 punktów ECTS. Pozostałe specjalności obejmują po 180 punktów. Zarówno liczba godzin w toku studiów, jak i liczba punktów ECTS odpowiada standardowi kierunku "zarządzanie".

W planie studiów znajdują się zajęcia z języków obcych w wymiarze 120 h (9 pkt. ECTS) oraz technologii informacyjnej w wymiarze 30 h (4 pkt. ECTS). Programy nauczania obejmują treści poszerzające wiedzę humanistyczną w wymiarze 75 godzin, za które przypisanych jest 7 pkt. ECTS. W treściach programowych przedmiotu „Prawo” ujęte jest zagadnienie ochrony własności intelektualnej. Liczba punktów przypisana do ww. przedmiotów jest zgodna ze standardem.

Plan studiów obejmuje wszystkie treści kształcenia podstawowego i kierunkowego przewidziane standardem. W programie studiów licencjackich przewidziany jest pełny wymiar godzin z przedmiotów obejmujących treści kształcenia podstawowego oraz kierunkowego. Każdy z przedmiotów obu tych grup, posiada co najmniej wymaganą standardem liczbę godzin. Jeden z przedmiotów („Podstawy rachunkowości i finansów”, 60 h, 5 pkt. ECTS) zawiera treści zarówno kształcenia podstawowego (finanse), jak i kierunkowego (rachunkowości finansowej). Jeśli założymy, że większość treści przedmiotu odnosi się do rachunkowości (a jest to uzasadnione na podstawie opisu przedmiotu) to dzieląc punkty ECTS w proporcji 3 za treści kierunkowe, 2 za podstawowe to spełniony jest warunek łącznej liczby punktów ECTS dla przedmiotów podstawowych (36) i kierunkowych (36).

W planie studiów przewidziane są praktyki, które trwają 3 tygodnie. Studenci studiujący obecnie na roku 2 i 3 mają możliwość wyboru w toku studiów przedmiotów specjalnościowych (420 h) oraz przedmiotów z bloku do wyboru (228 h) co stanowi ponad 30% godzin zajęć.

Plan studiów niestacjonarnych I stopnia przewiduje łącznie 1.691 godzin kształcenia oraz 180 punktów ECTS. Dla specjalności „Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy” liczby te wynoszą odpowiednio 1.738 oraz 200. Plan studiów zbudowany jest analogicznie jak dla studiów stacjonarnych. Przedmioty do wyboru stanowią ponad 30 % (422 h) ogólnej liczby godzin. Za przygotowanie pracy dyplomowej student zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych otrzymuje 10 punktów ECTS.

Plan studiów stacjonarnych II stopnia przewiduje 947 godzin. Studenci wszystkich specjalności w toku studiów otrzymują 120 punktów ECTS. Grupa przedmiotów treści podstawowych obejmuje 210 h (165 standard) oraz 21 punktów ECTS (20 standard). Grupa przedmiotów treści kierunkowych obejmuje 270 h (180 standard) oraz 27 punktów ECTS (23 standard). Student w toku studiów ma możliwość wyboru ponad 30% ogólnej liczby godzin (przedmioty specjalnościowe oraz seminarium stanowią 347 h).

Plan studiów niestacjonarnych II stopnia przewiduje 779 h oraz 120 punktów ECTS. Liczba godzin oraz liczba punktów ECTS z przedmiotów podstawowych i kierunkowych jest dokładnie taka sama jak dla studiów stacjonarnych. Za przygotowanie pracy magisterskiej student zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych otrzymuje 20 punktów ECTS.

Na podstawie przeglądu planu studiów dla studentów 2 i 3 roku można stwierdzić, że spełnia on wymagania rozporządzenia MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki, zarówno dla studiów I i II stopnia oraz stacjonarnych i niestacjonarnych.

Okres kształcenia wynosi dla studiów I stopnia 6 semestrów, a dla studiów II stopnia 3 semestry. Rozkład godzin w poszczególnych semestrach i latach jest zróżnicowany. Dotyczy to głównie ostatniego semestru (zarówno na studiach I, jak i II stopnia). W niektórych przypadkach dysproporcja ta jest duża (np. 430 h w sem. 4 i 140 h w sem. 6), co może wpływać na jakość studiowania.

Zmiany dokonane przez Wydział w planie zajęć dla 1 oraz 2 i 3 roku nie są znaczące, mają charakter doskonalący (np. połączenie przedmiotów) co nie pociąga za sobą istotnej zmiany w liczbie punktów ECTS. Dla wszystkich lat struktura planu studiów jest analogiczna.

Na studiach I stopnia proporcja pomiędzy liczbą zajęć ćwiczeniowych i wykładowych jest prawidłowa. Ćwiczenie (w tym również zajęcia w laboratoriach) stanowią ok. 50% zajęć. W planie studiów zachowany jest tradycyjny podział na treści kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego oraz przedmioty specjalnościowe. Wymiar zajęć specjalnościowych jest prawidłowy, wystarczający do zdobycia przez studenta specjalistycznych kompetencji (waha się od 420 do 500 h. Jest on proporcjonalnie mniejszy na studiach niestacjonarnych). Dobór i treść przedmiotów specjalnościowych jest adekwatna do nazwy specjalności i jej celów (w planie studiów załączonym do Raportu Samooceny omyłkowo zamieniono nazwy specjalności na studiach stacjonarnych „Inwestycje i nieruchomości logistyczne” z „Zarządzaniem bezpieczeństwem i higieną pracy”). W zdecydowanej większości poszczególne przedmioty (moduły) składają się z 60 h, podzielonych na 30 h wykładu i 30 h ćwiczeń. Forma zajęć jest odpowiednia do specyfiki przedmiotu. Można jedynie rozważyć zajęcia ćwiczeniowe z przedmiotów „Strategia konkurencji” oraz „Ubezpieczenia”. Na studiach niestacjonarnych podstawowy moduł kształcenia zawiera 40 h zajęć (20 ćw. i 20 w.), w tym na ogół 22 h łącznie realizowane są wykorzystaniem e-learningu.

Na studiach II stopnia struktura zajęć, proporcja poszczególnych modułów planu studiów, dobór i treści przedmiotów nie budzą zastrzeżeń.

Stosowane metody kształcenia obejmują m.in. studia przypadków, projekty, konwersatoria, arkusze pytań kontrolnych, nieco rzadziej zajęcia warsztatowe. Na podstawie określonych w karcie opisu modułu metod kształcenia można stwierdzić, że są one zróżnicowane, adekwatne do formy i merytorycznej specyfiki zajęć. W większym zakresie powinny być stosowane metody aktywizujące studentów, szczególnie tam gdzie występuje znaczny udział pracy własnej w strukturze nakładu pracy studenta. Na ogół dobór metod jest adekwatny do formy i treści przedmiotu i pozwala na weryfikację celów i efektów określonych dla danego przedmiotu.

Podsumowując można stwierdzić, że dobór treści kształcenia, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne określone są w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dla kierunku "zarządzanie".

W programie kształcenia dla nowego cyklu studiów (oprócz studiów stacjonarnych I stopnia) nie ma przewidzianych zajęć z wychowania fizycznego. Obecne uregulowania nakładają na program studiów obowiązek określenia minimalnej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego, niezależnie od formy oraz poziomu studiów (§5.1, pkt. 10 rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia).

Na Wydziale funkcjonuje system oceny nakładu pracy studenta oparty na punktacji ECTS. Program studiów dla kierunku „zarządzanie” dla studentów rozpoczynających kształcenia od r.a. 2012/2013 przewiduje łącznie 182 punkty ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia oraz 90 punktów dla studiów II stopnia.

W planie studiów I stopnia określona jest łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (80 pkt.), łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia, łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, oraz łączna liczba punktów realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouniversyteckich. Doprecyzowania wymaga określenie sposobu rozumienia poszczególnych elementów struktury punktów ECTS, tzn. jakie przedmioty stanowią nauki

podstawowe, jakie przedmioty wchodzą w skład ogólnouczelnianych oraz jaka jest struktura zajęć uważanych za zajęcia praktyczne.

Karty poszczególnych przedmiotów określają nakład pracy studenta w części „Realizacja modułu w strukturze godzinowej”. Struktura godzinowa przedmiotu jest podzielona na cztery części: godziny bezpośrednio z udziałem nauczyciela akademickiego, konsultacje, e-learning oraz praca własna.

Wydział przelicza nakład pracy w proporcji 1 punkt ECTS – 25 godzin pracy. W toku studiów daje to 4.550 h dla studiów I stopnia oraz 2.250 dla studiów II stopnia.

Struktura nakładu pracy studenta zakłada wysoki udział pracy własnej, szczególnie na studiach niestacjonarnych. Jest to uzasadnione, jednak można rozważyć w wielu przypadkach większy udział metod aktywizujących studenta – np. prace projektowe, studyjne, analityczne, ćwiczenia wymagające samodzielnego przygotowania, itp. Dotyczy to głównie studentów studiów niestacjonarnych, dla których nakład pracy własnej jest znacznie większy, a określone metody pracy własnej takie same jak dla studentów stacjonarnych.

Dla studentów studiujących obecnie na 2 i 3 roku ogólna liczba punktów ECTS w toku studiów wynosi 180, dla studiów I stopnia (za wyjątkiem specjalności „Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy” – 200 pkt.) oraz 120 punktów dla wszystkich specjalności na II stopniu. Liczba punktów ECTS jest taka sama dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Prawidłowo są przypisane punkty ECTS do przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Również do przedmiotów z zakresu innych wymagań standardu przypisana jest co najmniej wymagana liczba punktów ECTS. Za zajęcia seminaryjne, przygotowanie pracy dyplomowej oraz przygotowanie do egzaminu dyplomowego student otrzymuje właściwą liczbę punktów ECTS, zarówno na studiach I, jak i II stopnia (odpowiednio 10 i 20).

Rozkład punktów ECTS w poszczególnych semestrach jest bardzo równomierny (po 30, a w ostatnim semestrze studiów I stopnia, przy mniejszej liczbie godzin, rozliczane są punkty za praktykę). Liczba punktów przypisana poszczególnym przedmiotom uwzględnia ich stopień trudności i obciążenie pracą samodzielną (np. na ogół najwięcej punktów przypisywanych jest za przedmioty specjalnościowe). Jedynie dla modułu praktyk liczba punktów jest zawyżona (18 punktów, co odpowiada 450 h praktyki). W zmodyfikowanym programie studiów dla nowego cyklu kształcenia liczba punktów za praktyki została urealniona do 10.

W oparciu o analizę systemu ECTS można stwierdzić, że spełnione są warunki określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia w części dotyczącej określania łącznej liczby punktów ECTS oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta. Dla cykli kształcenia, które rozpoczęły studia w poprzednich latach akademickich spełnione są warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2006 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia osiągnięć studenta.

Uczelnia uczestniczy w programie wymiany Erasmus. Liczba studentów i pracowników uczestniczących w wymianie jest niewielka (7 osób w roku akademickim 2010/11 oraz 9 osób w r. a. 2011/12), ale Uczelnia daje studentom możliwość wielu aktywności na polu współpracy międzynarodowej. Można do nich zaliczyć obustronną współpracę w zakresie wymiany pracowników i studentów z ośrodkami m.in. w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Turcji i na Słowacji oraz możliwości uczestnictwa w projektach badawczych i dydaktycznych.

Plan studiów na I stopniu zawiera standardowy podział na grupy przedmiotów ogólnych, podstawowych, kierunkowych oraz specjalnościowych. Sekwencja przedmiotów

jest prawidłowa. W pierwszej kolejności realizowane są przedmioty ogólne i podstawowe (semestr 1 i 2, za wyjątkiem „Technologii informacyjnej”), a następnie przedmioty kierunkowe. Wszystkie przedmioty specjalnościowe realizowane są od semestru 4.

Plan studiów II stopnia pod względem sekwencji przedmiotów ma bardzo przejrzysty układ. Wszystkie przedmioty podstawowe (za wyjątkiem „Etyki w zarządzaniu”) są realizowane w 1 semestrze), przedmioty kierunkowe (za wyjątkiem „Rachunkowości zarządczej”) w 2 semestrze. Przedmioty specjalnościowe są realizowane w semestrze 3 i 4. Ze względu na duży stopień podobieństwa struktury planu studiów na 1 oraz 2 i 3 roku, uwagi powyższe odnoszą się do wszystkich lat oraz form studiów. Wobec powyższego można stwierdzić, że kolejność wszystkich przedmiotów składających się na program kierunku "zarządzanie" jest prawidłowa.

Program kształcenia kierunku „zarządzanie” przewiduje praktyki zawodowe. Studentów, którzy rozpoczęli kształcenia od r.a. 2012/2013 obowiązuje „Regulamin studenckich praktyk zawodowych” wprowadzony Zarządzeniem Dziekana WSL nr 8/D/12 z dnia 01 października 2012 r. Określa on ogólne zasady odbywania praktyk w Uczelni, m.in. prawa studenta, obowiązki Uczelni w tym zakresie, zakres dokumentów potrzebnych do ubiegania się i zaliczenia praktyki, warunki zwolnienia z praktyki, itp.

Formalny nadzór nad realizacją praktyk sprawuje Biuro Karier i Praktyk Studenckich, a opiekę merytoryczną promotor pracy, w porozumieniu z podmiotem przyjmującym studenta na praktykę. Końcowego zaliczenia praktyki dokonuje promotor na podstawie zaliczenia formalnego oraz sprawozdania z praktyki. Wysoko należy ocenić merytoryczne zaangażowanie promotora w realizację praktyk, co integruje odbywane praktyki z zajęciami seminaryjnymi i pisanie pracy oraz fakt oddzielenia zaliczenia formalnego (Biuro Karier) i merytorycznego (promotor).

Wymiar praktyki, jej cele i efekty zostały określone w karcie opisu modułu. Na I stopniu praktyka ma wymiar 6 tygodni, a na II - 8 tygodni. Karta opisu modułu w części określającej cele, efekty, metody weryfikacji, jest sporządzona prawidłowo, jednak powinna zawierać dodatkowo informacje dotyczące treści (ramowy programu) praktyki (takie informacje znajdują się w osobnym dokumencie - Ramowy program praktyk dla studentów kierunku "zarządzanie").

Dla studentów, którzy kontynuują naukę zasady odbywania praktyk są podobne, jednak wymiar praktyki jest mniejszy (3 miesiące). Jest to minimalny wymiar praktyki przewidziany w standardzie kierunku „zarządzanie”. Rozszerzenie zakresu praktyk dla studentów w nowych programach kształcenia jest zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku.

Uczelnia dysponuje wieloma stałymi umowami (ponad dwadzieścia umów z wiodącymi przedsiębiorstwami branży TSL), które przewidują również możliwość odbycia praktyki studenckiej. Podstawowa lista przedsiębiorstw, w których studenci odbywają praktyki obejmuje 20 podmiotów. Niektóre z tych podmiotów można uznać za wzorcowe miejsca odbywania praktyk (m.in. Kuehne + Nagel Sp. z o.o., Raben Polska Sp. z o.o., Schenker Sp. z o.o., Solaris Bus & Coach S.A., itp.).

Biorąc pod uwagę program praktyk, ich wymiar, miejsca odbywania praktyk oraz sformułowane zasady w tym zakresie, można stwierdzić, że proces realizacji praktyk zapewnia osiągnięcie założonych celów i efektów.

Na I stopniu kierunku „zarządzanie” na studiach stacjonarnych w bieżącym semestrze jest 1 grupa ćwiczeniowa (3 rok), natomiast na studiach niestacjonarnych 10 grup ćwiczeniowych (na kolejnych latach odpowiednio 4, 3 i 3 grupy). Na studiach II stopnia stacjonarnych jest jedna grupa (2 rok), natomiast na niestacjonarnych 20 grup (po dziesięć na roku). Liczebność grup jest bardzo wyrównana i średnio wynosi ok. 34 osób. Standardowo

każda grupa ćwiczeniowa dzieli się na: 3 grupy seminaryjne (ok. 12 osób), 2 grupy językowe (ok. 18 studentów) oraz 2 grupy laboratoryjne (ok. 18 studentów). Liczebność grup, zarówno ćwiczeniowych, jak i laboratoryjnych nie budzi zastrzeżeń i nie jest przeszkodą w skutecznej realizacji procesu kształcenia i osiągnięcia efektów kształcenia.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych i stacjonarnych odbywają się w blokach 1,5 h z przerwami 10 minutowymi. Na studiach niestacjonarnych w ciągu dnia przewidziana jest jedna półgodzinna przerwa. Zajęcia na ogół planowane są w jednym lub dwóch kolejnych blokach. Jednak pojedyncze przedmioty są nadmiernie zblokowane (np. „Zarządzanie procesami logistycznymi” – wykład od 9:40 do 16:30, „Badania marketingowe” – wykład od 8:00 do 12:50).

W planie zdarzają się „okienka”, obejmujące 1 blok, sporadycznie 2 bloki, które należałoby, w miarę możliwości minimalizować. Ogólnie można stwierdzić, że plan jest dobrze zbudowany, czytelny i dostępny dla studentów.

Na ocenianym kierunku łącznie na obu stopniach zajęcia prowadzi 12 profesorów oraz doktorów habilitowanych, 42 doktorów oraz 36 magistrów. Strukturę taką można uznać za właściwą. Sporadycznie (3 przypadki) zdarza się, że wykłady prowadzi magister (przedmioty specjalistyczne prowadzone przez praktyków). Każdy taki przypadek wymaga monitorowania przez władze Wydziału. Obsada zajęć na kierunku „zarządzanie” nie budzi zastrzeżeń.

Studenci wybitnie uzdolnieni na kierunku "zarządzanie" w ramach indywidualizacji procesu kształcenia mają możliwość przewidzianą Regulaminem studiów, ubiegania się o indywidualną organizację studiów oraz indywidualny plan studiów i program kształcenia. W regulaminie studiów w rozdziale 5 (Indywidualna organizacja studiów oraz indywidualny plan studiów i program kształcenia) określone są zasady indywidualizacji studiów. Zasady te są jasno określone, umożliwiające m.in. uczestniczenie w zajęciach z przedmiotów nieobjętych programem studiów określonego kierunku oraz studiowanie na innym kierunku.

Wydział nie posiada osobnej oferty kształcenia dla studentów niepełnosprawnych, ale w uczelni funkcjonują ułatwienia w studiowaniu. Studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o dostosowanie organizacji studiowania do rodzaju niepełnosprawności. Dostosowanie warunków studiów może obejmować takie obszary jak m.in.: zmiana formy egzaminów i zaliczeń, zmiana warunków uczestnictwa w zajęciach, uczestnictwo w zajęciach asystenta osoby niepełnosprawnej oraz korzystania z usług własnego tłumacza języka migowego.

3.2)

Podsumowując można stwierdzić, że program studiów zarówno na ścieżce wygasającej – standardowej jak i opracowanej według zasad KRK, umożliwia osiągnięcie celów i efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Uczelnię dla kierunku "zarządzanie". Cele realizacji poszczególnych przedmiotów określone w karcie opisu modułu są zgodne z efektami określonymi na poziomie kierunku (duże zorientowanie na zajęcia praktyczne, praktyki studentów w firmach partnerskich), a treści programowe i metody dydaktyczne sformułowane dla poszczególnych przedmiotów (modułów) odpowiadają celom i założeniom określonym dla kierunku "zarządzanie".

3.3).

W Raporcie Zespołu Oceniającego kierunek „zarządzanie” w dniach 17 – 18 stycznia 2007 r. zawartych było kilka uwag mieszczących się w zakresie tego kryterium oceny. Uwagi te dotyczyły: dominującego udziału wykładów w strukturze zajęć i zwiększenie ilości aktywnych form studiowania (ćwiczenia, konwersatoria), niedoboru godzin studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia oraz dysproporcji liczby godzin między semestrami. Struktura godzin wykładowych i ćwiczeniowych w obecnych planach studiów została zmodyfikowana na korzyść zajęć aktywizujących studentów. Jednak pozostaje potrzeba

zwiększenie ilości aktywnych form studiowania, które zmuszają studentów, do zwiększenia zakresu pracy własnej studenta. W obowiązujących kontynuowanych planach studiów nie występują niedobory godzin zajęć w stosunku do standardu. Nierównomierność rozkładu zajęć w nowych planach studiów pomiędzy semestrami również występuje, ale nie jest ona tak znaczna w nowych planach studiów.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego: *w pełni*

3.1) Biorąc pod uwagę merytoryczne treści programu studiów, ocenę czasu trwania studiów i sposób określania nakładu pracy, w tym możliwości przenoszenia osiągnięć studenta, sposób organizowania i kontrolowania praktyk oraz organizację toku studiów można stwierdzić, że program studiów zarówno na ścieżce standardowej jak i opracowanej według zasad KRK umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Natomiast w programie studiów niestacjonarnych I i II stopnia oraz stacjonarnych II stopnia, dla nowego cyklu kształcenia, brak jest zajęć z wychowania fizycznego.

3.2) Podsumowując można stwierdzić, że program studiów, metody dydaktyczne, sposoby weryfikowania efektów kształcenia są właściwie dobrane, spójne i umożliwiają osiągnięcie celów i efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Uczelnię dla kierunku "zarządzanie".

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

4.1).

Struktura kwalifikacji kadry prowadzącej kształcenie na kierunku zarządzanie w pełni pokrywa szerokie spektrum efektów kształcenia określone dla tego kierunku. Wśród 92 osób prowadzących kształcenie, w tym w ramach umów cywilno-prawnych, znajdują się przedstawiciele nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, ekonomia i finanse a także przedstawiciele nauk prawnych, społecznych, nauk technicznych w zakresie budownictwa, inżynierii środowiska, lektorzy języków obcych. Wśród prowadzących zajęcia są także praktycy co odpowiada założonym celom kształcenia zorientowanym na aktualne potrzeby rynku pracy. Liczebność i struktura kwalifikacji naukowych i zawodowych kadry dydaktycznej stwarza możliwość zrealizowania wszystkich celów edukacyjnych oraz efektów kształcenia założonych w programie studiów.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicki.

4.2).

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 18 nauczycieli akademickich. Teczki osobowe wskazanych do minimum kadrowego osób, zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego

kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *zarządzanie* w Wyższej Szkole Logistyki w Poznaniu, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 i 742)

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 wymienionego wyżej rozporządzenia. Ponadto znajduje się tam również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej. *Zwraca się uwagę na fakt, iż w umowach o pracę brak jest informacji o podstawowym miejscu pracy w rozumieniu przepisów ustawy, zgodnie z wymaganiami określonym w art. 119 ust. 1 pkt. 3 ustawy. Ma to istotne znaczenie z punktu widzenia prowadzenia kształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia.*

Na Wydziale Zarządzania i Logistyki wszystkie oświadczenia zostały podpisane w czerwcu 2012 r., a więc zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy.

Wszystkie, wskazane do minimum kadrowego osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *zarządzanie*, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicki) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów **pierwszego i drugiego stopnia** tworzy 9 nauczycieli akademickich z tytułem profesora lub stopniem doktora habilitowanego oraz 9 doktorów z dorobkiem naukowym należącym do dyscypliny nauki o zarządzaniu. W szczególności, dorobek naukowy dotyczy zarządzania strategicznego, marketingu, zarządzania logistycznego, zarządzania przedsiębiorstwem, systemów logistycznych, systemów transportowych, zarządzania nieruchomościami, zarządzania produkcją. Zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów kształcenia podstawowego i kierunkowego są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających dorobek z dziedzin i dyscyplin naukowych, z których te przedmioty się wywodzą. Liczne przedmioty specjalnościowe, które mają na celu zdobycie praktycznych umiejętności i wiedzy, obsadzone są przez specjalistów z doświadczeniem zawodowym lub bogatym dorobkiem badawczym w ramach działalności na rzecz praktyki gospodarczej.

Na podstawie przeprowadzonej oceny dorobku naukowego, doświadczenia zawodowego i realizowanego pensum dydaktycznego można jednoznacznie stwierdzić, że został spełniony warunek minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia na kierunku zarządzanie. Do minimum kadrowego zgłoszono 18 nauczycieli akademickich, w tym 7 z tytułem naukowym profesora, 2 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 9 ze stopniem naukowym doktora, których dorobek naukowy mieści się w dyscyplinach, w których zostały określone efekty kształcenia.

Skład minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie* prowadzonego na Wydziale Zarządzania i Logistyki w perspektywie długookresowej jest stabilny, bowiem prawie wszystkie osoby wskazane do minimum kadrowego zatrudnione zostały na czas nieokreślony.

Natomiast 8 osób (40%) wchodziło w skład minimum kadrowego w roku 2007, tj. podczas poprzedniej oceny jakości kształcenia na tym kierunku studiów.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *zarządzanie*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:61 (18/1094), co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia (1:160).

Prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów nie budzi zastrzeżeń, ponieważ oceniany kierunek został ulokowany w obszarze nauk społecznych, dziedzina nauki ekonomiczne, a dyscyplina nauki o zarządzaniu, co pokrywa się z obszarem naukowym reprezentowanym przez nauczycieli akademickich, a także ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

4.3).

Dobór kadry odbywa się na zasadach określonych w Statucie Uczelni. Uczelnia zatrudnia nauczycieli akademickich gdy ich kompetencje merytoryczne gwarantują wysoki poziom zajęć dydaktycznych. Kandydaci na stanowiska dydaktyczne są oceniani przez Kierowników Katedr i opiniowani przez Dziekana Wydziału, który rekomenduje ich zatrudnienie do Rektora. Awans zawodowy nauczyciela jest uzależniony od jego aktywności naukowej i dorobku naukowego. Warunki płacowe nauczycieli określa „Regulamin wynagradzania pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych”. Brak jest jednak stosownych procedur w Uczelni potwierdzających funkcjonowanie systemu wynagradzania pracowników uwzględniającego wyniki okresowej oceny pracowników. W ramach prowadzonej polityki kadrowej wykorzystywane są elementy wewnętrznego systemu jakości kształcenia. Powodem rozwiązania stosunku pracy są negatywne opinie ankietowanych studentów. Dodatkowym kryterium oceny pracowników są systematycznie prowadzone przez kierowników katedr hospitacje zajęć dydaktycznych.

W trosce o rozwój własnego potencjału kadrowego w Wyższej Szkole Logistyki wdrożono system wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, którego zasadniczymi elementami są stypendia doktorskie i habilitacyjne oraz współpraca międzynarodowa w zakresie mobilności kadry i europejskich projektów badawczych. Efektem podjętych działań wspomagających rozwój naukowy kadry WSL są trzy zaawansowane przewody habilitacyjne, których pozytywne zakończenie pozwoliłoby na prowadzenie studiów drugiego stopnia na kierunku Logistyka. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym potwierdziły starania władz WSL zmierzające do stworzenia sprzyjających warunków do awansu naukowego osób, dla których uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.

Na spotkanie z zespołem oceniającym przyszła kadra prowadząca zajęcia na kierunku zarządzanie. Przewodnicząca przedstawiła cele wizytacji, zadania Polskiej Komisji Akredytacyjnej i zachęciła do dyskusji dotyczącej roli jakości w podejmowaniu decyzji kandydatów przy wyborze uczelni, roli jakości kształcenia w rozwoju kierunku zarządzanie i współpracy uczelni z interesariuszami zewnętrznymi podkreślając iż zespół oceniający dostrzega bardzo liczny zespół przedsiębiorstw należący do Klubu Partnera. W dyskusji podkreślano bardzo duże zaangażowanie władz uczelni, ich codzienną obecność na uczelni, stworzenie bardzo dobrych relacji między kadrami a władzami. Podkreślano udział przedstawicieli praktyki w tym Instytutu Logistyki w procesie dydaktycznym. Uznano, że rozwój uczelni może być bardzo dynamiczny z uwagi na integrację kształcenia z zakresu

logistyki i zarządzania na przykład menedżerów łańcucha dostaw i tp. Dyskutanci podkreślali że kadra akademicka powinna mieć wysokie kwalifikacje oparte na podstawach ekonomii a specjalizować się w określonych obszarach ale nie należy uprawiać zbyt wąskich specjalizacji gdyż szerokie kwalifikacje dają lepsze możliwości wspierania studentów w ich rozwoju. Podkreślano też iż uzyskanie bardzo wysokiej punktacji dla czasopisma *Logistyka* które w ocenie parametrycznej, uzyskało 9 punktów jest dużym sukcesem uczelni i świadczy że dąży do doskonalenia jakości kształcenia. Podkreślano iż uczelnia otwiera się na inne specjalności jak np., zarządzanie nieruchomościami, a nie tylko zamyka się w obszarze zarządzania logistycznego co stwarza możliwości pozyskania kandydatów na studia.

4.4).

W stosunku do roku 2007, w którym odbyła się pierwsza ocena jakości kształcenia na kierunku *zarządzanie*, nastąpiły zmiany w składzie tego minimum, bowiem 6 osób, to nauczyciele akademicki, którzy nie tworzyli tego minimum w roku 2007. Zatrudnienie w jednostce na kierunku zarządzanie jest dość stabilne, co potwierdzają, zawarte na czas nieokreślony umowy o pracę.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: *w pełni*

4.1) Zarówno liczba jak i struktura kwalifikacji naukowych i zawodowych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie na studiach I i II stopnia umożliwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

4.2) Kadra akademicka reprezentuje, z uwagi na dorobek naukowy obszar nauk społecznych, dziedzinę: nauki ekonomiczne i dyscyplinę: nauki o zarządzaniu lub ekonomia. Osoby tworzące minimum kadrowe reprezentują dyscyplinę nauki o zarządzaniu a w szczególności ich dorobek naukowy dotyczy zarządzania strategicznego, marketingu, zarządzania logistycznego, zarządzania przedsiębiorstwem, systemów logistycznych, systemów transportowych, zarządzania nieruchomościami, zarządzania produkcją.

Obsada zajęć zachowuje zgodność między kwalifikacjami naukowymi, dydaktycznymi i zakresem merytorycznym przedmiotów.

4.3) Władze WSL prowadzą stabilną i transparentną politykę personalną oraz stwarzają warunki do rozwoju naukowego własnej kadry dydaktycznej.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia dysponuje odpowiednią bazą dydaktyczną umożliwiającą osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia. Studenci do dyspozycji mają duże sale wykładowe, niemalże 30 sal dla mniejszych grup, 4 laboratoria komputerowe, a także specjalistyczne laboratorium badawczo-dydaktyczne technik automatycznej identyfikacji. Wszystkie te sale wyposażone są w projektory multimedialne. Uczelnia jest w trakcie budowy nowego budynku, który wyposażony ma być w nowoczesne laboratoria oraz kolejne nowe sale wykładowe.

Studenci mają ponadto dostęp do specjalistycznego oprogramowania udostępnionego Uczelni w wersjach edukacyjnych. Biblioteka posiada bogate zbiory, a ich katalog dostępny jest internetowo.

Na terenie Uczelni działa Biuro Praktyk i Karier Zawodowych. Studenci mają możliwość zaproponować miejsce odbycia obowiązkowych praktyk zawodowych. Przedsiębiorstwo w którym ma się odbywać praktyka zawodowa musi zadeklarować, iż zakres obowiązków studenta będzie pokrywał się z planem praktyk, natomiast po odbytej praktyce wystawić opinie podsumowującą odbytą praktykę. Biuro Praktyk oferuje bardzo bogatą gamę przedsiębiorstw, w których studenci WSL mogą odbyć praktykę. Miejsca te są dobierane bardzo starannie, są to wiodące przedsiębiorstwa w branży. Sami studenci pozytywnie ocenili przedsiębiorstwa, w których odbywają praktyki. Ich zdaniem odbyte praktyki są cennym źródłem wiedzy oraz umiejętności.

Cały budynek uczelni przystosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na każde piętro prowadzi winda, do której może wjechać osoba na wózku inwalidzkim, na korytarzach znajdują się toalety przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia jest w trakcie dobudowy nowego (połączonego ze starym) budynku, który zgodnie z zapewnieniami ma być także całkowicie przyjazny osobom niepełnosprawnym.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: *wyróżniająca*,

Uczelnia dysponuje odpowiednią bazą dydaktyczną z wieloma bardzo dobrze wyposażonymi salami oraz specjalistycznymi rzadko spotykanymi laboratoriami w polskich uczelniach. Zakres wyposażenia w oprogramowanie w laboratoriach specjalistycznych jest bardzo bogaty i przystosowany do potrzeb dydaktycznych. Ponadto budynek przystosowany jest do tego, aby umożliwić bezproblemowe studiowanie osobom z niepełnosprawnościami.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Od 2005 roku pracownicy naukowo - dydaktyczni WSL w Poznaniu zrealizowali kilkanaście indywidualnych i zespołowych projektów badawczych, których tematyka mieści się w obszarze nauk społecznych a więc jest ściśle związana z procesem kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów to jest zarządzaniu i logistyce. W latach 2007-2011 Uczelnia ze środków własnych przeznaczyła na badania naukowe kwotę około 447 tysięcy złotych, w tym około 30 tysięcy Euro w ramach wkładu własnego w międzynarodowych projektach finansowanych ze środków UE. W wyniku ostatniej oceny parametrycznej jednostek naukowych WSL w Poznaniu **uzyskała 3 kategorię**. WSL w Poznaniu jest wydawcą kwartalnika **LogForum**, który ukazuje się w języku angielskim, a w punktacji **MNiSzW posiada 9 punktów, a Index Copernicum wyniósł 4.77 punktów**.

W latach 2005-2011 WSL w Poznaniu zrealizowała następujące europejskie projekty edukacyjno - badawcze:

- NEDLOG – Nowoczesna edukacja dla logistyki (program Leonardo da Vinci),
- DELPHI – Tworzenie e- learningowych programów logistycznych w celu podnoszenia innowacyjności (program Leonardo da Vinci),
- Wielkopolska musi wiedzieć - partnerstwo szkolnictwa zawodowego i rynku pracy kluczem do podniesienia atrakcyjności zawodów technik logistik i technik spedytor (POKL, priorytet IX).

W trakcie realizacji znajduje się projekt badawczy finansowany przez Narodowe Centrum Nauki pt. Symulacja przepływem materiałów przedsiębiorstwa instrumentem wielowymiarowej analizy efektywności procesów transportowych.

Bezpośrednie zaangażowanie studentów w pracach przy badaniach ankietowych oraz dostęp do publikowanych wyników badań pozytywnie wpływa na jakość procesu dydaktycznego, a w przypadku wybranych studentów umożliwia indywidualizację procesu kształcenia. Ponadto współpraca naukowo - badawcza z podmiotami z sektora logistycznego umożliwia studentom dostęp do unikatowego sprzętu i aparatury do automatycznej identyfikacji produktów RFID oraz edukacyjnych wersji wielu specjalistycznych programów komputerowych wspomagających decyzje logistyczne w procesach zarządzania przedsiębiorstwem.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym nie wykazywali zainteresowania badaniami naukowymi prowadzonymi na Uczelni, jednak wskazywali, iż niekiedy prowadzący poszczególne zajęcia informują i zapraszają ich do wzięcia udziału w inicjatywach podejmowanych, w tym zakresie. Z relacji pracowników naukowych wynika iż, studenci byli angażowani w prace badawcze w roli np. ankieterów. Większą aktywność podejmują studenci zaangażowani w prace koła naukowego. Studenci dodatkowo zaznaczyli, iż niektórzy z wykładowców przedstawiają podczas zajęć fragmentaryczne wyniki swojej pracy badawczej, jeżeli pozostają w związku z aktualną tematyką zajęć. Z racji tego, iż Uczelnia funkcjonuje przy Instytucie Logistyki i Magazynowania, studenci mają możliwość korzystania zarówno z jego dorobku naukowego (informacja i dostęp do prowadzonych projektów), jak również wyposażenia Instytutu.

Uczelnia na szeroką skalę prowadzi stałą współpracę z przedsiębiorstwami, sektora logistyki. Studenci mają możliwość uczestniczenia w specjalnie organizowanych wykładach i panelach dyskusyjnych z udziałem kadry menadżerskiej największych firm logistycznych w kraju i zagranicą. Coraz częściej specjaliści z branży zapraszani są na poszczególne zajęcia, gdzie dzielą się swoimi doświadczeniami ze studentami. Studenci cenią sobie tego typu inicjatywę, jako alternatywną formę pogłębiania wiedzy. Uczelnia dysponuje jednym z najnowocześniejszych laboratoriów badawczo-dydaktycznych technik automatycznej identyfikacji w kraju, które w dużej mierze zostało zasponsorowane przez liczne firmy z branży. Uczelnia współpracuje również z wieloma przedsiębiorstwami, zarówno regionalnymi jak i ogólnopolskimi spoza sektora logistycznego. Dzięki tej współpracy Uczelnia umożliwia studentom pracę na specjalistycznej aparaturze w finansowanych przez nie laboratoriach.

Członkowie kół naukowych regularnie uczestniczą w badaniach prowadzonych przez Uczelnię. Wyniki swoich prac przedstawiają w formach publikacji bądź referatów na konferencjach kół naukowych. Studenci – przedstawiciele kół naukowych – bardzo pozytywnie wypowiadali się na ten temat. Jest to grupa kilkunastu osób regularnie udzielających się w pracach kół naukowych.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: wyróżniająca,

Badania naukowe prowadzone przez jednostkę koncentrują się wokół tematów związanych z ekonomicznymi i technicznymi aspektami doskonalenia zarządzania logistycznego, a tym samym są ściśle związane z ocenianym kierunkiem studiów. Prowadzone badania naukowe w ocenie ministerialnej skutkowały przyznaniem dla jednostki 3 kategorii naukowej, a wydawany kwartalnik w języku angielskim uzyskał 9 punktów. Zainteresowani rozwojem naukowym studenci mogą za pośrednictwem kół naukowych, uczestniczyć w badaniach naukowych, jak i przedstawiać swoje referaty,

czy prezentacje na konferencjach organizowanych przez uczelniane koła naukowe, bądź też przez inne uczelnie. Ponadto dzięki rozległej współpracy Uczelni z przedsiębiorstwami z kraju, Uczelnia dysponuje odpowiednio wyposażonym, współfinansowanym przez liczne firmy, laboratorium badawczo-dydaktycznym.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1).

Zasady rekrutacji i tryb przyjęć na studia na kierunek "zarządzanie" I stopnia określa Uchwała nr 6 / 2010/2011 Senatu WSL z dnia 31 marca 2011 r. Warunkiem przyjęcia jest złożenie wymaganych dokumentów, a o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza powołana przez Rektora Uczelnianą Komisja Rekrutacyjna, która podejmuje decyzje o przyjęciu lub nieprzyjęciu kandydata na studia. Uchwała określa również zasady kwalifikacji kandydatów, którzy ukończyli szkołę średnią za granicą.

Zasady rekrutacji i tryb przyjęć na studia na kierunek "zarządzanie" II stopnia określa Uchwała nr 7 / 2010/2011 Senatu WSL z dnia 31 marca 2011 r. Uchwała powyższa ma w sposób prawidłowy, podobnie jak uchwała dotycząca I stopnia, określone podstawowe elementy procedury rekrutacyjnej. Dodatkowym elementem, który należy ocenić pozytywnie jest określenie warunków merytorycznych kwalifikacji w postępowaniu rekrutacyjnym. Jako wymaganie podstawowe określona została udokumentowana realizacja treści programowych dla kierunku „zarządzanie”, która jest oceniana przez Komisję Rekrutacyjną w oparciu o stopień realizacji treści programowych z określonych w uchwale przedmiotów.

W uchwale rekrutacyjnej nie są określone limity naboru na kierunek „zarządzanie”, jednak zawarty jest zapis, pozwalający na ograniczenie naboru w zależności od sytuacji lokalowej i kadrowej. Sformułowane zasady rekrutacji nie zawierają zapisów dyskryminujących. Biorąc pod uwagę obecną, liczbę grup oraz wzrost potencjału infrastrukturalnego Uczelni, przyjęte zasady rekrutacji odpowiadają możliwościom realizacji procesu kształcenia na kierunku "zarządzanie".

7.2).

Oceny z ostatniej sesji z poszczególnych przedmiotów odpowiadają na ogół rozkładowi normalnemu, z pojedynczymi wyjątkami. Z przedmiotu "Etyka w zarządzaniu" (studia niestacjonarne) ponad 55% to oceny bardzo dobre. Wśród ocen z przedmiotu "Zarządzanie jakością w logistyce" (studia stacjonarne) nie ma żadnej oceny poniżej dobrej (na 37 osób), a ocen bardzo dobrych jest 83,8%. Ponadto oceny z zaliczenia są takie same jak oceny z ćwiczeń.

Ogólna struktura ocen z ostatniej sesji jest właściwa, zarówno dla I i II stopnia, jak również dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Ze struktury ocen wynika, że w niektórych przypadkach wystawiana jest ocena 6,0 (stanowi ona 1,2% wszystkich ocen), jednak w Regulaminie studiów, w części dotyczącej obowiązującej skali ocen (§ 12) najwyższą przewidzianą oceną jest 5,0.

Oceny z pracy licencjackiej oraz magisterskiej są bardzo wysokie. Średnia ocen ze wszystkich prac licencjackich na kierunku „zarządzanie” wynosi 4,47 (na 129 ocen 9 to oceny 3,5. Ocen 3,0 nie wystawiono). Jeszcze wyższa jest średnia ocen z pracy magisterskiej 4,62 (na 233 osoby zaledwie 4 prace zostały ocenione na najniższą ocenę, tj. 3,5). Pomimo, że wylosowane do oceny prace były dobre, to występowały prace, dla których ocena była zawyżona. Można wobec tego sądzić, że prace dyplomowe są oceniane stosunkowo łagodnie i w wielu przypadkach oceny są zawyżone. Również w przypadku ocen z prac magisterskich w czterech przypadkach wystawiono ocenę celującą (6,0), która nie jest przewidziana w

regulaminie studiów. W konsekwencji średnia ocena na dyplomie magisterskim jest również wysoka, tj. 4,43 (jedna ocena dostateczna na 233 osoby). Na poziomie licencjatu średnia ocen na dyplomie jest już na poziomie umiarkowanym tj. 4,18 (14 ocen 3,5).

Podsumowując można stwierdzić, że struktura wystawianych ocen w procesie dyplomowania wymaga monitorowania i podjęcia działań doskonalących. Jednoznacznego określenia wymaga stosowana skala ocen.

Zdaniem studentów, którzy uczestniczyli w spotkaniu z zespołem PKA system oceny osiągnięć jest obiektywny, mają oni dostęp do informacji zwrotnej o popełnionych błędach na pracach zaliczeniowych, a forma jest zgodna z umówioną między nimi, a prowadzącym na początku prowadzenia zajęć. Studenci oceniani są na bieżąco w trakcie semestru, dzięki czemu ich wiedza weryfikowana jest sukcesywnie.

7.3).

Uczelnia uczestniczy w programie wymian Erasmus. Każdy student ma możliwość skorzystania z wymiany. Informacje o rekrutacji są dostępne zarówno na internetowej platformie informacyjnej, jak i na tablicach informacyjnych na korytarzach Uczelni. Z wymian międzynarodowych w roku 2011/2012 skorzystało 9 studentów, w roku akademickim 2012/2013 korzysta 4. Ta niewielka ilość studentów, wynika tylko z braku chęci wyjazdu wśród studentów. Spowodowane jest to w dużej mierze dodatkowymi zajęciami studentów, jak np. praca zarobkowa. Uczelnia zapewnia możliwości do skorzystania z programu Erasmus. Wszystkim blokom przedmiotowym przypisana jest odpowiednia ilość punktów ECTS, choć sami studenci w niewielkim stopniu rozumieją zasadę punktowania ECTS.

Dzięki współpracy międzynarodowej studenci mają możliwość studiowania okresowo na zagranicznych uczelniach ale także na miejscu mają możliwość uczęszczania na regularne wykłady prowadzone przez zagranicznych wykładowców. Dzięki doświadczeniu tychże prowadzących studenci mają jeszcze większe możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

7.4).

Na Uczelni część przedmiotów prowadzona jest dwuetapowo, prowadzone są tradycyjne zajęcia kontaktowe, a równolegle do nich prowadzone są kursy e-learningowe za pośrednictwem internetowej platformy. Zdaniem studentów pozwala to im na poszerzenie swojej wiedzy.

Studenci, jak twierdzą mają bardzo dużą swobodę w doborze promotora, jak i tematu pracy dyplomowej. Promotorzy, jak i inni prowadzący, regularnie są dostępni w wyznaczonych terminach konsultacji, choć studenci częściej kontaktują się z nimi za pośrednictwem poczty e-mail, bądź internetowej platformy informacyjnej WSL. Aktywnie działają koła naukowe, w pracach których może uczestniczyć każdy zainteresowany student. Koła naukowe pozwalają studentom na poszerzanie swojej wiedzy, jak i zainteresowań poprzez współuczestnictwo w badaniach prowadzonych przez Uczelnię, wygłaszanie referatów na konferencjach, publikacje czy dodatkowe kursy dla najaktywniejszych studentów.

Uczelnia daje studentom możliwość korzystania z zasobów biblioteki, w jak sami twierdzą, dogodnych dla nich godzinach.

Każdy rok studiów ma przydzielanego „opiekuna roku”, są to pracownicy Dziekanatu, dzięki czemu studenci mają stały kontakt z Dziekanatem.

Studenci oceniają materiały dostępne w bibliotece, bądź udostępniane za pośrednictwem wewnętrznej platformy informacyjnej, za w zupełności wystarczające.

Studenci ocenili przydatność zalecanych oraz dostępnych materiałów dydaktycznych jako zadowalającą. Stwierdzili że jest to wystarczające aby uzyskać wymagany poziom oraz osiągnąć założone efekty kształcenia.

Jednym z podstawowych mechanizmów motywacji studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia są stypendia Rektora dla najlepszych studentów. Jak sami studenci to określają, stypendia są na zadowalającym poziomie. Są to także opłacane przez Uczelnię dodatkowe kursy dające konkretne uprawnienia dla najlepszych studentów działających najaktywniej w kołach naukowych.

Na Uczelni przyznawane są stypendia socjalne, specjalne dla osób niepełnosprawnych, Rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi. Wszystkie te formy pomocy materialnej przyznawane są na podstawie Regulaminu przyznawania pomocy materialnej. Do opiniowania wniosków powołana jest Uczelniana Komisja Stypendialna, której większość składu stanowią przedstawiciele studentów. Regulamin przyznawania pomocy materialnej jest przejrzysty i zrozumiały.

Studenci mają możliwość skorzystania w godzinach zajęć z bufetu oferującego zarówno napoje, jak i posiłki w przystępnych dla studentów cenach. Poza bufetem na korytarzach umiejscowione są automaty z przekąskami i zimnymi napojami.

Uczelnia chętnie wspiera inicjatywy kół naukowych działających na Uczelni, jak i Samorządu Studenckiego. Samorząd Studencki WSL organizuje wiele wydarzeń kulturalnych jak otrzęsiny dla nowych studentów, połowinki czy pożegnania absolwentów. Członkowie Samorządu Studenckiego współpracują także z samorządami studenckimi pozostałych uczelni w mieście. Pośredniczą także w informowaniu studentów o atrakcyjnych ofertach pracy, odbywających się konferencjach, czy aktualnych wydarzeniach na Uczelni. Uczestniczący w spotkaniu studenci bardzo pozytywnie wypowiadali się na temat działającego na Uczelni Biura Praktyk i Karier Zawodowych, które posiada bardzo szeroką gamę oferowanych praktyk i staży dla studentów. Prowadzi także doradztwo zawodowe, jak i współpracuje z otoczeniem gospodarczym w regionie oraz kraju.

Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym bardzo pozytywnie ocenili działalność Biura Praktyk i Karier Zawodowych, a także współpracę Uczelni z wieloma przedsiębiorstwami, dzięki której studenci mają zapewnioną możliwość korzystania z nowoczesnych technik w laboratoriach, jak i obserwacji procesów technologicznych w praktyce. Za mocne strony uważali możliwości rozwijania swojej wiedzy poprzez pracę w kołach naukowych oraz możliwość przedstawienia swoich badań w kole naukowym jako pracy dyplomowej.

Z rozmowy ze studentami wynika, że są zadowoleni zarówno z opieki dydaktycznej, jak i materialnej. Samorząd Studencki pozostając w stałym kontakcie z władzami Uczelni stara się zminimalizować ilość skarg studentów, a także wprowadzać w życie wszelkie zasadne wnioski studentów.

7.5).

W 2007 roku w uczelni nie istniał system oceny nauczycieli akademickich przez studentów poprzez ankietyzację, co uległo poprawie, bowiem ankietyzacja prowadzona jest w każdym semestrze, a zbiorcze wyniki są udostępniane studentom. Ponadto, w 2007 roku wskazano uzupełnienie składu Senatu o 1 przedstawiciela studentów, aby udział studentów był zgony z przewidzianym w ustawie. Aktualnie Samorząd reprezentuje interesy studentów w Senacie uczelni, w liczbie spełniającej wymogów ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

7.1) Przyjęte przez Uczelnię zasady rekrutacji z punktu widzenia możliwości realizacji procesu kształcenia i potencjału Uczelni nie budzą zastrzeżeń. Zasady rekrutacji nie zawierają zapisów dyskryminujących. We właściwy sposób określone są warunki rekrutacji na studia II stopnia. Ich podstawą jest stopień realizacji treści programowych dla kierunku „zarządzanie”, oceniany w oparciu treści programowe z określonych w uchwale przedmiotów studiowanych na I stopniu.

7.2) Ogólna struktura ocen z ostatniej sesji jest właściwa, zarówno dla I i II stopnia, jak również dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Zdarzają się przypadki zawyżania ocen prac licencjackich jak i magisterskich. Struktura wystawianych ocen w procesie dyplomowania wymaga monitorowania. Jednoznacznego określenia wymaga stosowana skala ocen, w odniesieniu do wystawianej oceny celującej.

Studenci oceniani są na bieżąco w trakcie semestru, dzięki czemu ich wiedza weryfikowana jest sukcesywnie. Studenci oceniają system oceny osiągnięć jako przejrzysty i obiektywny.

7.3) Uczelnia uczestniczy w programie Erasmus, dzięki czemu studenci mają swobodną możliwość udziału w wymianach międzynarodowych, o czym są szeroko informowani. Na Uczelni odbywają się także wykłady prowadzone przez zagranicznych wykładowców.

7.4) Studenci mają dużą swobodę w doborze promotora oraz tematu pracy dyplomowej. Działają też koła naukowe, które dają studentom możliwość rozwoju oraz współuczestniczenia w badaniach naukowych. Uczelnia chętnie wspiera inicjatywy kół naukowych oraz Samorządu Studenckiego. Studenci pozytywnie oceniają pracę Biura Praktyk i Karier Zawodowych.

Kryterium 8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

8.1).

W Wyższej Szkole Logistyki we Wrocławiu powołano Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia 16 grudnia 2009 r., którego zadaniem miało być organizowanie i monitorowanie wszystkich procesów zmierzających do podnoszenia jakości kształcenia, poprzez m. in. monitorowanie hospitacji zajęć dydaktycznych przy współpracy z kierownikami katedr, nadzór nad aktualizowaniem sylabusów, monitorowanie procesu oceny samodzielności przygotowywania prac dyplomowych, współpraca z samorządem przy przeprowadzaniu ankiet oceny nauczycieli itp.

Zgodnie z obowiązującym prawem oraz strategią rozwoju Uczelni na lata 2012-2016 Senat WSL w Poznaniu w dniu 21.12.2011 roku Senat przyjął uchwałę w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości pod nazwą „Model Systemu Zarządzania Jakością”. Wdrażany Model SZJ dotyczy wszystkich obszarów działalności uczelni, w tym działalności dydaktycznej, aktywności naukowo - badawczej, procesów zarządczych oraz relacji z otoczeniem. Elementami Modelu SZJ są systematyczne działania polegające na:

- kontroli jakości zajęć dydaktycznych na podstawie ich hospitowania oraz ankietowania studentów,
- bieżącego nadzoru na realizacją planów i programów studiów,
- kontroli wybranych prac dyplomowych,

- dokumentowaniu, monitorowaniu, analizie i ocenie wyników kontroli wraz z wdrażaniem środków naprawczych,
- monitorowanie rynku pracy, dostosowywaniu programu praktyk i rozwijanie relacji z członkami Klubu Partnera,
- doskonalenie przepływów informacyjnych przez wdrażanie elektronicznego obiegu decyzji administracyjnych i „wirtualnego indeksu”,
- angażowaniu do współpracy z podmiotami z otoczenia członków Studenckich Kół Naukowych w celu identyfikacji oczekiwań przyszłych pracodawców.

Wymienione działania są należycie udokumentowane i skutecznie przyczyniają się do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Wyniki badań ankietowych studentów oraz protokoły z hospitacji zajęć dydaktycznych świadczą o systematyczności procesów kontrolnych oraz zapewniają przejrzystość prowadzonej polityki kadrowej. Stosowane mechanizmy zapewnienia jakości służą monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, w tym dostosowywaniu do zmieniających się potrzeb wszystkich interesariuszy. W trakcie spotkania zespołu oceniającego z pracownikami naukowo-dydaktycznymi potwierdzono znajomość Modelu SZJ oraz praktykę upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia, które wykorzystywane są do oceny pracy nauczycieli akademickich.

System nie wyodrębnia specjalnych struktur dla kierunków studiów. Działa Komisja programowa, która współpracuje z odpowiednimi przedstawicielami katedr związanych z kierunkiem zarządzanie. Studenci uczestniczą w pracach Komisji. Doskonalenie systemu i jakości kształcenia przejawia się w doskonaleniu programu kształcenia. Współpraca z przedstawicielami rynku pracy prowadzi do zmian programowych, które spełniają oczekiwania rynku pracy w zakresie specjalności.

W Uczelni prowadzone są wśród studentów regularne (raz na semestr) badania ankietowe stanowiące integralną część systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia. Badania ankietowe prowadzone są z poszanowaniem zasad anonimowości.

Wyniki ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów przedstawiane są w formie raportu, między innymi Samorządowi Studenckiemu, a także dostępne są wszystkim studentom za pośrednictwem internetowej platformy informacyjnej WSL. W świetle uzyskanych informacji można stwierdzić że struktura zarządzania kierunkiem studiów zarządzanie na poziomie studiów I i II stopnia jest przejrzysta i zapewnia możliwość monitorowania i doskonalenia najważniejszych obszarów jakości kształcenia.

8.2).

W ramach Modelu systemu zapewnienia jakości wprowadzono dzień otwarty firm partnerskich wraz z prezentacjami ich oczekiwań wobec przyszłych absolwentów ocenianego kierunku studiów. Udokumentowana, ścisła współpraca w dziedzinie edukacji i badań z członkami Klubu Partnera dowodzi aktywnego udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia. Wśród działań zaplanowanych do realizacji w latach 2012-2013 przewiduje się powołanie Rady Pracodawców, zaprojektowanie i wdrożenie internetowego portalu pracodawców na stronie uczelni oraz realizację części zajęć dydaktycznych w partnerskich przedsiębiorstwach prywatnych i publicznych.

Władze WSL w Poznaniu dostosowały się do zmian związanych z wprowadzeniem Krajowych Ram Kwalifikacji, w tym zwłaszcza opracowanie sylabusów przedmiotów z precyzyjnym określeniem efektów kształcenia z uwzględnieniem wiedzy, kompetencji i umiejętności. Szczegółowa ocena realizacji zakładanych efektów kształcenia odrębnie dla każdego poziomu kompetencji nie jest jeszcze możliwa, ale wewnętrzny system zapewnienia jakości przewiduje weryfikację efektów poprzez monitorowanie losów absolwenta.

Udział interesariuszy wewnętrznych – studentów wśród 17 członków Senatu Uczelni stanowi 23% składu, co jest zgodne z art.61 ust.3 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Wszystkie plany studiów są opiniowane przez Samorząd Studencki. Studenci mają także swoich przedstawicieli w pozostałych komisjach senackich czy organach kolegialnych uczelni (np. Komisja stypendialna, dyscyplinarna ds. Studentów). Studenci mają we wszystkich tych organach równy głos, co pozwala im mieć duży wpływ na jakość kształcenia. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego WSL wykazywali spore zainteresowanie jakością kształcenia jak i wpływem na nią.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

Zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	działalność naukowa	działalność między-narodowa	organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

- + - **pozwała na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- +/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: *w pełni*,

8.1) Przyjęty przez Senat WSL w Poznaniu Model Systemu Zarządzania Jakością jest efektywnym i skutecznym narzędziem ciągłego doskonalenia jakości procesu kształcenia. Struktura tego systemu jest zgodna z obowiązującym prawem, oczekiwaniami interesariuszy oraz strategicznymi celami rozwoju Uczelni. Wśród studentów przeprowadzane są regularne ankietyzacje stanowiące integralną część systemu zapewniania jakości kształcenia na Uczelni. Analiza ich wyników jest dostępna studentom za pośrednictwem internetowej platformy informacyjnej WSL.

8.2) Elementy wdrożonego Modelu Systemu Zarządzania Jakością zapewniają aktywny udział wszystkich interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w doskonaleniu jakości procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Studenci są członkami kolegialnych organów uczelni (także senatu zgodnie z zapisami ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym) i ich działania wskazują, że społeczność studencka jest zainteresowana wpływem na jakość kształcenia na swojej Uczelni. Zaleca się kontynuowanie i intensyfikację prac nad skutecznością wdrożonego Modelu SZJ.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. koncepcja rozwoju kierunku	X				
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3. program studiów		X			
4. zasoby kadrowe		X			
5. infrastruktura dydaktyczna	X				
6. prowadzenie badań naukowych	X				
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Uczelnia ma ściśle określoną strategię działania ukierunkowaną na kształcenie w zakresie logistyki, więc dużym wsparciem dla tego kierunku działań jest prowadzenie kształcenia na kierunku *zarządzanie* w szczególności na poziomie studiów II stopnia . Uczelnia współpracując ściśle z Instytutem Logistyki i Magazynowania posiada silne wsparcie w zakresie kształcenia, co owocuje wysokim poziomem naukowym kadry nauczającej, wysokim poziomem badań, wydawnictwa naukowego oraz silnym zapleczem technicznym (specjalistyczne pracownie i oprogramowanie, specjalistyczne zasoby biblioteczne) co ma znaczący wpływ na realizację zakładanych efektów kształcenia. Kadra naukowa, zaplecze laboratoryjne i biblioteczne , budujący się nowy budynek dydaktyczny, dobry system zarządzania tworzą bardzo dobre perspektywy rozwoju kierunku zarządzanie przy jednocześnie dynamicznie stabilizującym uczelnię kierunku logistyka .